

Onderaan de trap word ik tegengehouden door een man in een uniform. Hij gebaart naar de bus die net vertrekt, volgepakt met passagiers van het vliegtuig. Hij maakt me duidelijk dat ik moet wachten op de volgende bus. Even later stap ik in een bus die opnieuw vol wordt gepropt met reizigers. Zweet druipt van mijn voorhoofd, maar ik ben niet de enige die moeite heeft met de hitte. De geur van zweet verspreidt zich langzaam door de krappe ruimte. Het voelt benauwd, bijna verstikkend, maar tegelijkertijd ook opwindend. Mijn reis is begonnen.

De overgang van het vliegtuig naar de douanehal voelt als een schok. Terwijl ik de ruimte binnenstap, word ik onmiddellijk getroffen door een atmosfeer van macht en arrogantie. De sfeer is gespannen door bureaucratie en overal om mij heen lopen mannen en vrouwen in witte schorten die een strenge blik op hun gezicht hebben. Ze wekken de indruk van medische professionals, maar het is duidelijk dat ze hier zijn voor formelere zaken: controles en protocollen. Ik voel me opeens gespannen.

Ik word snel naar een van hen toe geleid. Zonder een woord te wisselen haalt hij een thermometer tevoorschijn en drukt deze tegen mijn voorhoofd. De koelte van het apparaatje is een vreemd contrast met de warme en benauwde lucht in de hal. Terwijl mijn temperatuur wordt gecontroleerd, bladert hij door mijn vaccinatieboekje. Zijn ogen scannen elke pagina, alsof hij iets zoekt wat er misschien niet zal zijn. De controle van het boekje is verplicht, net als de controle van het visum dat ik vooraf heb moeten regelen om naar Benin te kunnen reizen. Alles is een test en het lijkt alsof je bij elke stap teruggefloten kan worden.

Naast mij vullen reizigers zenuwachtig formulieren in, waarin ze het doel van hun reis en hun eindbestemming moeten aangeven. Het is een eenvoudige procedure, maar de gespannen sfeer maakt elke handeling beladen. Nadat ik mijn documenten heb ingeleverd, wacht ik op de laatste goedkeuring. De douanebeambte bladert nogmaals door mijn papieren, knikt kort en geeft me eindelijk het verlossende teken. Ik ben toegelaten in het land en ik slaak een zucht van opluchting.

Die opluchting verdwijnt echter snel wanneer ik de chaos van de bagagehal betreed. Het is een benauwde ruimte en veel te klein voor het aantal passagiers dat arriveert. De temperatuur stijgt gestaag en iets van airconditioning is niet aanwezig. Mensen staan opeengepakt rondom een bagageband die langzaam draait. De bagageband zelf is een schouwspel van ongeduldige mensen. Slechts een twintigtal koffers beweegt langzaam voorbij, terwijl

passagiers reikhalzend zoeken naar hun bezittingen. Het vliegtuig heeft bijna driehonderd mensen vervoerd, elk met minstens twee stuks bagage. Als mijn berekeningen kloppen, dan gaat dit proces nog wel even duren. Iedereen probeert dicht bij de band te komen en vestigt zijn blik op de rij koffers die af en toe verdwijnen in de handen van een gelukkige eigenaar. Tussen de menigte beweegt een groep jongens met bagagewagens soepel door het gedrang. Ze hebben toestemming om tegen betaling achter de douane te werken en hun diensten zijn gewild. Één van hen, een jongen met vriendelijke ogen, benadert mij. Hoewel mijn Frans gebrekkig is, begrijp ik zijn aanbod. Hij wil me helpen met mijn koffer en door zijn open blik zie ik geen enkele reden om te weigeren. Ik knik hem bevestigend toe. Zijn gezicht licht op en hij geeft me een stevige handdruk voordat hij mijn handbagage overneemt. Terwijl we samen wachten bij de bagageband, vraagt hij me om mijn koffers aan te wijzen zodra deze verschijnen. Het is een kleine handeling, maar op dit moment voelt het als een opluchting te midden van de hectiek. De warmte, de drukte, het wachten: alles wordt een beetje draaglijker met deze onverwachte hulp. Dit is mijn allereerste ervaring met Benin en ik zit vol spanning en nieuwsgierigheid.

Ik ben hierheen gereisd voor een samenwerkingsproject tussen de gemeente Ridderkerk en de gemeente Dogbo. Frans Olthof, een zeer ervaren Afrika-deskundige, is door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten International (VNG-i) gevraagd mij te begeleiden. Zijn kennis van de taal en cultuur zal mijn kompas zijn in dit voor mij nog onbekende land.

Frans is de kalmte in eigen persoon. Hij klopt me geruststellend op de schouder en glimlacht: "Blijf gewoon rustig, in een Afrikaans land als dit komt het altijd wel goed." "Alleen de manier waarop is vaak een verrassing", zegt hij lachend. Die woorden van Frans zullen nog vaak door mijn hoofd spelen in de dagen die volgen. Dit is Benin, waar volgens Frans niet alles volgens plan verloopt, maar waar alles toch altijd op de een of andere manier voor elkaar komt.

De drukte, de hitte en het gedrang zijn overweldigend en ik voel een golf van opluchting wanneer mijn koffer en die van Frans eindelijk van de band worden gehaald. Na meer dan een uur wachten kunnen we verder. Terwijl ik rondkijk, zie ik die grote Afrikaanse man die me eerder op de trap had ingehaald, nog steeds bij de bagageband staan. Hij is zichtbaar gefrustreerd en veegt met een zakdoek het zweet van zijn voorhoofd.

Sylvain, de jongen die voor onze bagage zorgt, loopt met ons mee naar buiten. De drukte is enorm en nu loop ik Frans maar achterna, met de gedachte dat hij wel weet waar we heen moeten.

Even later besef ik ineens dat ik mijn bagage uit het oog ben verloren in de hectiek van het moment. Paniek borrelt op, maar voordat ik iets kan zeggen, stelt Frans me gerust. "Maak je geen zorgen", zegt hij met een glimlach, "ze zorgen goed voor onze koffers." En inderdaad, de koffers zijn netjes afgeleverd bij onze taxibus. Wanneer we eenmaal in de auto zitten die het hotel voor ons heeft geregeld, zie ik Sylvain staan. Hij staat aan de rand van de menigte en zwaait vriendelijk wanneer hij me opmerkt.

Ik wenk hem naar de auto en hoewel ik weet dat Frans hem waarschijnlijk al heeft betaald, wil ik zijn vriendelijkheid extra belonen. Omdat ik nog geen Beninees geld heb, haal ik een paar euro's uit mijn portemonnee en geef die aan hem. Hij pakt het geld snel aan, bedankt me opnieuw met een brede glimlach en verdwijnt al snel in de menigte van mensen. Terwijl we met de auto door de drukke straten van Cotonou rijden, voel ik een mix van verwondering en opluchting. Tijdens deze rit naar het hotel, aan de andere kant van de stad, dringt het tot me door dat ik echt in een compleet andere wereld ben aangekomen. Sommige mensen zitten langs de kant van de weg, gehurkt bij kleine houtvuurtjes waarop ze een maaltijd bereiden. Anderen sjouwen met handelswaar die ze die dag hebben gekocht, of die ze wellicht nog hopen te verkopen. Het verkeer om ons heen lijkt een totale chaos. Af en toe komen we een verkeerslicht tegen. Als deze op rood springen, worden de verkeerslichten gebruikt als mini-markten, waar verkopers snel hun kans grijpen zodra auto's stil komen te staan. Ze rennen naar de auto's toe met een breed scala aan producten: van etenswaren tot telefoonkaarten en van strijkijzers tot zaklampen. Alles wat draagbaar is, lijkt te koop.

Midden in deze wirwar bewegen de *zémidjans* zich behendig door het verkeer. De chauffeurs van deze brommertaxi's zijn herkenbaar aan hun felgele hesjes en zigzaggen tussen de auto's door met een behendigheid die even bewonderenswaardig als angstaanjagend is. Frans vertelt me dat er naar schatting zo'n dertigduizend van deze taxi's rondrijden in Cotonou. Volgens hem is dat de goedkoopste en snelste manier om je door de stad te verplaatsen, maar het is bepaald niet de veiligste.

Straatverlichting is alleen op de grote doorgaande wegen beperkt aanwezig en zodra we hiervan afgaan, zijn we volledig aangewezen op de verlichting van onze eigen auto. Goede verlichting bij andere weggebruikers